

MOKYMO(SI) TURINIO MODELIAVIMAS NUOTOLINIO MOKYMOSI APLINKOSE:

3. RAŠYMAS IR KOREGAVIMAS

Dr. R. Pocevičienė
Šiaulių valstybinė kolegijos docentė,
“Epale” ekspertė Šiaulių regionui

Mokymo(si) turinio samprata

Mokymo(si) turinys – tai mokymo(si) tikslų, turinio, metodų, mokomosios medžiagos, mokymo(si) organizavimo ir stebėsenos ir vertinimo/įsivertinimo visuma.

Mokymo(si) turinio esmė

Labai svarbu, kad į tą visumą būtų žiūrima kaip į **nuolat kintančią ir atsinaujinančią sistemą.**

Kadangi visi šie mokymo(si) elementai tarpusavyje susiję, tai **bet kurio vieno elemento keitimas daro įtaką visai elementų sistemai.**

Mokymo(si) turinio esmė

Svarbiausia – besimokantieji,
ir mūsų darbas – padėti jiems
įgyti reikalingų žinių, gebėjimų
ir įgūdžių.

Mokymo(si) turinio (mokomosios medžiagos) ruošimo schema

Ruošimo etapai:

1. Medžiagos planavimas;
2. Pasiruošimas rašymui;
- 3. Rašymas ir koregavimas.**

3 etapas Rašymas ir redagavimas

1. Pirmojo juodraščio pradžia (1)

- Iš pradžių apgalvoti ir tik po to rašyti.
- Patarimai:
 - Nesistenkite pirmame juodraštyje prirašyti daugiau nei 3 - 4 tūkst. žodžių;
 - Pradėkite rašyti tą dalį, kuri jums aiškiausia, t.y. nebūtina pradėti nuo pradžių;
 - Rašykite tai, ką žinote;

3 etapas Rašymas ir redagavimas

1. Pirmojo juodraščio pradžia (2)

- Įsivaizduokite tariamus mokinius, pabandykite nuspėti jų reakciją į rašomą medžiagą;
- Prisiminkite, kad čia galioja visos didaktinės nuostatos (sudominti, paaiškinti, ko mokysis, susieti su mokinio asmenine patirtimi, suteikti galimybę mąstyti, veikti ir kt.);
- Tekste kreipkitės į besimokantįjį “tu” arba “jūs”;
- Mintis dėstykite sklandžiai, venkite painių ilgų sakinių;

3 etapas Rašymas ir redagavimas

1. Pirmojo juodraščio pradžia (3)

- Jei rengiate kursą įvairiems mokymosi stiliams, pasistenkite, kad jame būtų pakankamai:
 - Naujumo ir aktyvaus dalyvavimo veikliesiems;
 - Intelektualaus griežtumo teoretikams;
 - Praktikos pragmatikams;
 - Laisvumo svarstantiems.
- Prisiminkite, kad turinys yra svarbiau negu pateiktis.

Testai

klausimai su pasirenkamais atsakymais

Privalumas:

- Patogu naudoti, nes kompiuteris lengvai apdoroja tokius klausimus ir kaupia statistiką.

Trūkumas:

- Sunku suformuluoti

Taisyklės:

- Įsitikinti, kad klausimas tikrina realų veiksmą;
- Aiškiai pateikti problemą;
- Naudoti tikėtinus atsakymų variantus;
- Vengti neiginių;
- Vengti klausimuose “nė vienas” ar “visi”;
- Vengti klausime pateikti ir atsakymo “raktą”.

Testai

klausimai su parenkamomis poromis

Privalumas:

- Į vieną klausimą patogų įtraukti daug informacijos.

Trūkumas:

- Sunku parengti.

Taisyklės:

- Įsitikinti, kad klausimas tikrina realų veiksmą;
- Pateikti aiškius nurodymus, ką besimokantysis turi atlikti;
- Stengtis, kad visi punktai būtų vienuarūšiai;
- Parinkti tikėtinas poras;
- Pasiūlyti daugiau atsakymų nei prielaidų;
- Atsakymai turėtų būti trumpesni nei prielaidos;
- Naudoti loginę seką.

Testai

klausimai su “Taip/Ne” atsakymais

Privalumas:

- Greitai atsakomi;
- Atspindi besimokančiojo suvokimą.

Trūkumas:

- Atspindi nedaug informacijos;
- Skatina besimokantį spėti atsakymą.

Testai

klausimai su raktiniu žodžiu

Privalumas:

- Tinka specifiniams klausimams (ypač užsienio kalbų mokymui/si).

Trūkumas:

- Sunku įvertinti artimus atsakymus ar atsakymus – sinonimus.

Testai

klausimai su laisvos formos atsakymu

Privalumas:

- Tinka specifiniams klausimams;
- Skatina besimokantįjį glaustai pateikti savo supratimą apie tam tikrą dalyką.

Trūkumas:

- Neįmanoma patikrinti kompiuteriu (vertinti ir komentuoti turi ir mokytojas).

Kiti vertinimo būdai

Vertinimo problemos:

- Ar besimokantysis tikrai pats atliko užduotį?
- Kaip įvertinti besimokančiųjų komunikavimą?
- Kaip įvertinti kiekvieno besimokančiojo vaidmenį ir indėlį bendradarbiavimo projektuose?

Kiti vertinimo būdai

- Portfelis;
- Pasirodymas debatuose, pristatymuose ir kt.;
- Autentiškas įvertinimas (realioje gyvenimo situacijoje sprendžiamos neteisingai struktūrintos problemos);
- Savęs įvertinimas;
- Grupinis projektas;
- Savikontrolės testai;
- Esė;
- Diskusijų forumai;
- Užduotys ir kt.

Rašymas ir redagavimas

2. Pirmojo juodraščio užbaigimas ir redagavimas

- Ar mokymosi tikslai atitinka medžiagą ir savikontrolės klausimus bei užduotis?
- Ar medžiaga tinkama nuotoliniam mokymuisi?
- Peržvelkite juodrašį pats, duokite kolegoms;
- Redaguokite dokumentą ir perkelkite į nuotolinėms studijoms pasirinktą terpę;
- Atlikite pilotinį mokymąsi.

Rašymas ir redagavimas

3. Pasirengimas vertinimui

- Vertinimas padeda sužinoti, kaip besimokantieji susidorojo su kurso medžiaga;
- Vertinimo testas turi apimti visą mokomąją medžiagą.

Rašymas ir redagavimas

4. Medžiagos bandymas ir gerinimas

- Sudarykite nedidelę anketą ir apklauskite besimokančiuosius, kaip jie vertina kursą (medžiagą, užduotis, dizainą ir kt.).

Bendrieji reikalavimai nuotolinio mokymosi medžiagai (1)

- Medžiaga skirstoma pamokomis ir pateikiama konkrečiai ir nuosekliai;
- Nurodoma preliminari kiekvienos pamokos trukmė (pvz. 1-2 val. įskaitant praktines užduotis);
- Medžiaga iliustruojama pavyzdžiais;
- Svarbūs terminai išryškunami;
- Kiekvienos pamokos pradžioje pateikiami mokymosi tikslai;

Bendrieji reikalavimai nuotolinio mokymosi medžiagai (2)

- Po kiekvienos pamokos pateikiami savikontrolės testai (pvz. 3 ir > klausimų) ar praktinė užduotis;
- Klausimams pateikiami atsakymų variantai ir nurodomas teisingas atsakymas;
- Kiekvienai pamokai pateikiamas pagrindinės ir papildomos literatūros sąrašas;
- Kiekvienai pamokai pateikiamos nuorodos į interneto šaltinius;

Bendrieji reikalavimai nuotolinio mokymosi medžiagai (3)

- Po kelių pamokų pateikiamas kontrolinis darbas;
- Prie užduoties nurodyti apimtį (puslapiais ar žodžiais), pateikimo formą (pvz. Ms Excel) ir vidutinį užduoties atlikimo laiką;
- Formuojamas aiškinamasis terminų žodynas;
- Pateikiamas galutinis terminas pateikti medžiagą.

Rekomendacijos tekstui

- Apribokite internete pateikiamą tekstą (jei medžiagos daug, geriau naudoti “pdf” ar kitą formatą ir pateikti tekstą spausdinti);
- Ekране informaciją pateikite 13-16 cm pločio skiltimis – bus patogiau skaityti ir nevargins akių;
- Informaciją pateikite mažais skyreliais;

Rekomendacijos tekstui

- Geriau kuo mažiau slinkti tekstą ekrane;
- Teksto spalva ir fonas turi nevarginti akių, dydis – pakankamai stambus ir aiškus;
- Patartina naudoti Arial, Tahoma šriftus;
- Svarbias, trumpas frazes galima užrašyti didžiosiomis raidėmis ir kt.

Rekomendacijos navigacijai

- Nenaudokite daug hipernuorodų;
- Naudokite informatyvius grafinius ženkliskus pateikti papildomą informaciją;
- Nepamirškite nurodymų, kaip judėti medžiagoje ir kt.

Rekomendacijos iliustracijoms

- Nenaudokite didelių paveikslų ir pan.;
- Jei atsisiuntimo laikas gali būti ilgas, įspėkite apie tai vartotoją;
- Prisiminkite, kad dideli paveikslai ilgai siunčiami, užima didžiąją dalį ekrano, sunkina teksto skaitymą ir kt.

Pavyzdys

- Bendras modulio pristatymas (Modulio studijų organizavimas, Praktinės užduotys, Mokymo(si) metodai, Būtinasis pasirengimas modulio studijoms, Lankomumo reikalavimai)
- Kurso paskirtis, tikslas, uždaviniai, plėtojamos kompetencijos
- Darbas nuotolinių studijų aplinkoje
- Trumpas kurso turinys, trukmė ir eiga (Užsiėmimų temos)
- Konsultacijų laikas
- Vertinimo formulė (Kokybinio tipo užduočių vertinimo skalė)
- Literatūra (Spausdiniai, Internetiniai šaltiniai, Duomenų bazės:
- Terminų žodynas
- Temos (turinys)
 - 1 tema
 - 2 tema ...
- Egzaminas (teorinis ir iš praktinių užduočių)

KIEKVIENOS TEMOS PLANAS

- Temos tikslas ir uždaviniai
- Temos ir potemės
- Naudotos literatūros sąrašas
- Papildoma medžiaga atitinkamai temai
- Medžiaga savarankiškomis studijoms
- Paskaitos pateiktis (Power Point)
- Paskaitos konspektas spausdinimui (pdf)
- Užduotys praktiniams darbams
 - Privalomos užduotys praktiniams darbams
 - Pasirenkamos užduotys praktiniams darbams
- Savikontrolės užduotys
- Paveikslai
- Nuomonė apie atitinkamą temą

Literatūra

- Haddad, M., Ferreira, N. & Faria, A. (2014) The Use of Educational Technologies in Distance Education—Enabling the Appropriation of Teaching and Learning Process. *Open Journal of Social Sciences*, 2, 54-58.
- Simonson, M., Smaldino, S., Albright, M. & Zvacek, S. (2008) “Teaching and Learning at a Distance,” 3rd Edition, Pearson Education Inc., Upper Saddle River.
- Daukilas, S., Kasperiušienė, J., (2011). E-mokymosi kursų projektavimas ir realizavimas, Kaunas. Prieiga per internetą http://dspace.lzuu.lt/bitstream/1/497/1/e_mokymo_kursu_projektavimas_ir_realizavimas_metodika.pdf Žiūrėta [2020-01-09]
- Geros mokyklos koncepcija (2013). Prieiga per internetą http://www.nmva.smm.lt/wp-content/uploads/2015/08/GM_koncepcija_11-121-V.V..pdf Žiūrėta [2019-10-15]
- Kazlauskienė, A., Gaucaite, R., Pocevičienė, R. (2016). Preconditions for Sustainable Changes in Didactics Applying Self-Directed Learning in the General Education School. *Journal of Teacher Education for Sustainability*, Vol. 18, No. 2, p. 91–104.
- Nuotolinis mokymasis (2003). // Sud. D. Rutkauskienė, Kaunas: Technologija